

Plan upavljanja istraživačkim podacima_SOLIDARan_HRZZ_IP_2019_04_3946

Orlić, Olga

Data management plan / Plan upravljanja istraživačkim podacima

Publication year / Godina izdavanja: **2022**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:294:510566>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom](#).

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-01**

Repository / Repozitorij:

repozitorij.inantro.hr - Digital archive of Institute for anthropological sciences

Plan upravljanja istraživačkim podacima

Opće informacije		
	Ime i prezime predlagatelja	Dr.sc. Olga Orlić
	Matična organizacija	Institut za antropologiju
	Naziv projekta	Solidarna ekonomija u Hrvatskoj: antropološka perspektiva (SOLIDARan)
	Upravitelj podacima	Dr.sc. Olga Orlić, olga.orlic@inantro.hr
1.	Prikupljanje podataka i dokumentacija	
	Koje ćete podatke prikupljati, obrađivati, stvarati ili se ponovno njima koristiti? (navedite format, vrstu i opseg podataka)	<p>Podaci koji će se prikupljati dvostrukog su karaktera – kvalitativni i kvantitativni. Kvalitativni podaci koji se prikupljaju sastoje se od:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. FOTOGRAFIJA arhivske građe (prikupljeno je oko 700 fotografija) 2. FOTOGRAFIJA s terena (različito, opcionalno – do sad je prikupljeno 30 fotografija) 3. SNIMKE INTERVJUA sa sudionicima u razgovoru (očekuje se 240 snimaka, odnosno intervju s 240 osoba) 4. TRANSKRIPTI INTERVJUA sa sudionicima u razgovoru (očekuje se 240 transkripata) 5. BAZA PODATAKA MREŽNIH STRANICA koje su analizirane tijekom analize mrežnih sadržaja. 6. POTPISANI OBAVIJEŠTENI PRISTANCI (za sudjelovanje u intervjuu) <p>Fotografije će se pohranjivati u JPG formatu. Audio snimke se pohranjuju u Olympus DSS ili u MP3 formatu. Linkovi na mrežne stranice bit će pohranjeni u Word dokumentu (.docx).</p> <p>Kvantitativni podaci koji će se prikupljati sastoje se od:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ODGOVORA NA UPITNIK kreiran preko Google Forms aplikacije. Podaci koji se prikupljaju tim upitnikom su: dob, spol, obrazovanje, grad/selo boravka (trenutačnog), dohodak (ne u točnom iznosu već okvirno po skupinama od – do), odgovori na upitnik SOLIDARan (stavovi i spoznaje). Podaci će biti pohranjeni u CSV datoteci. S obzirom na to da planiramo prikupiti podatke od oko 1000 sudionika, veličina datoteke trebala bi iznositi maksimalno 10 MB.
	Kako će se podaci prikupljati, obrađivati ili stvarati? (ukratko navedite metodologiju i procese osiguranja kvalitete te načine organiziranja podataka)	<p>Podaci će se prikupljati korištenjem dvije različite metodologije – kvalitativnom i kvantitativnom.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prikupljanje, obrađivanje i stvaranje kvalitativnih podataka. <ul style="list-style-type: none"> • Fotografije arhivske građe <p>S obzirom na više ili manje ograničenu mogućnosti fotografiranja mobitelom i fotoaparatom u arhivima (ovisno o politikama pojedinih arhivskih institucija koje se ne samo razlikuju već i mijenjaju), na ova način prikupljena građa čuvat će se na računalima istraživača koji su u tom istraživanju sudjelovali, na računalu</p>

	<p>voditeljice projekta i na backup-ovima podataka (dva diska koja će se nalaziti na različitim lokacijama – na Institutu za antropologiju u sobi voditeljice projekta i u domu voditeljice projekta).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fotografije s terena <p>S obzirom na to da svaki istraživač može ili ne mora prilikom terenskog istraživanja fotografirati kontekst istraživanja, broj prikupljenih fotografija u konačnici će ovisiti o njihovim afinitetima i sklonosti za fotografiranjem. Ovaj tip podataka nije predviđen i obavezan za prikupljanje tijekom provedbe projekta, ali nije neuobičajeno da se prilikom terenskih kvalitativnih podataka prikupi i određen broj fotografija. S obzirom na to, predviđa se čuvanje ove vrste podataka na računalima istraživača koji su dotične fotografije i napravili, na računalu voditeljice projekta i na backup-ovima podataka (dva diska koja će se nalaziti na različitim lokacijama – na Institutu za antropologiju u sobi voditeljice projekta i u domu voditeljice projekta).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Snimke intervjua sa sudionicima u razgovoru (očekuje se 240 snimaka, odnosno intervjua s 240 osoba) <p>Snimke će se čuvati na računalu voditeljice projekta i na backup-ovima podataka projekta (dva diska koja će se nalaziti na različitim lokacijama – na Institutu za antropologiju u sobi voditeljice projekta i u domu voditeljice projekta). Dokumenti će biti imenovani pod šifrom, a Šifrnjak će se nalaziti kod voditeljice projekta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Transkripti intervjua sa sudionicima u razgovoru (očekuje se cca 240 transkripata) <p>Transkripti će se čuvati u Word dokumentu (.docx) i u otisnutom obliku. U samom tekstu transkripta ime i prezime sugovornika u istraživanju bit će (ukoliko sugovornik nije drugačije zatražio) navedeni pod šifrom. Šifrnjak će se nalaziti kod voditeljice projekta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Baza podataka mrežnih stranica koje su analizirane tijekom analize mrežnih sadržaja. <p>Baza podataka linkova mrežnih stranica nalaziti će se kod istraživača koje su ih prikupile i kod voditeljice projekta na računalu voditeljice projekta i na backup-ovima podataka (dva diska koja će se nalaziti na različitim lokacijama – na Institutu za antropologiju u sobi voditeljice projekta i u domu voditeljice projekta). Upitnik će se slati na popunjavanje putem metode snježne grude, temeljem društvene mreže istraživača.</p>
<p>Koju ćete dokumentaciju i metapodatke ustupiti osim podataka? (navedite koje su informacije potrebne korisnicima kako bi mogli čitati i interpretirati podatke u budućnosti te koji će se standardi koristiti pri tumačenju podataka)</p>	<p>Dokumentacija koja će se prikupljati uz glavne istraživačke podatke (metapodaci) uključuje osobne podatke (ime, prezime, dob, spol, mjesto boravka i rođenja). To će podaci biti šifrirani, a šifrnjak pohranjen kod voditeljice projekta. Osim toga u metapodatke spada sljedeća dokumentacija koja će se prikupiti prilikom istraživanja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Potpisani obavješteni pristanak (dokument je sastavljen od dva dijela. U prvom dijelu opisan je ukratko projekt i ciljevi istraživanja te se sudionik obavještava o mogućnosti odustajanja te o načinu pohrane i korištenja podataka. Drugi dio dokumenta čini sam obavješteni pristanak u kojem se sudionik u istraživanju izjašnjava oko toga želi li ostati anonimn, želi li koristiti pseudonim, želi li da mu se audio snimak i/ili transkript dostave na kućnu adresu te datum popunjavanja i mjesto popunjavanja upitnika. 2. Istraživački protokol 3. Upitnik za online anketu te popratna analiza.

2.	Pravna i sigurnosna pitanja	
	<p>Jeste li ograničeni sporazumom o povjerljivosti? Imate li potrebna dopuštenja za prikupljanje, obradu, čuvanje i dijeljenje podataka? Jesu li osobe čiji se podaci pohranjuju informirani o tome i jesu li dali privolu? Kojim ćete se metodama koristiti u svrhu zaštite osjetljivih podataka (GDPR - posebne kategorije osobnih podataka)?</p>	<p>Ovaj projekt uključuje sudionike te je zbog toga pribavljeno mišljenje (Pozitivno) Etičkog povjerenstava Instituta za antropologiju. Kako bi se pribavilo pozitivni mišljenje Etičkog povjerenstva Instituta za antropologiju bilo je potrebno popuniti Temeljni obrazac za prijavu znanstvenog istraživanja na ljudima Instituta za antropologiju u kojem je trebalo objasniti način na koji će se provoditi istraživanje sa svim etičkim pitanjima. Obrazac uključuje: kratki opis projekta, ciljevi projekta, način regrutacije sugovornika, pripadnost ranjivim skupinama, način osiguranja zaštite prava sudionika u istraživanju, mogući rizici za sugovornike te osvještavanje i način rješavanje potencijalnih etičkih dvojbi.</p> <p>Kako bi se udovoljili etički principi kreiran je obrazac Obaviješteni pristanak koji se sastoji od dva dijela.</p> <p>U prvom dijelu sadržani su podaci o:</p> <ul style="list-style-type: none"> o autoru/odgovornoj osobi; vrsti i opsegu prikupljenih/obrađenih podataka; ciljevima i načinima obrade podataka i načina komunikacije podataka prikupljenih od svake pojedinačne osobe; o mogućnosti odustajanja od sudjelovanja u istraživanju u bilo koje vrijeme i bez ikakvih posljedica, kao i u slučaju odbijanja sudjelovanja; o načinu (u slučaju da se odabere opcija anonimnosti) osiguravanja anonimnosti (sa ili bez pseudonima) i načinu pohrane i zaštite podataka. <p>Drugi dio navedenog obrasca sadržava obaviješteni pristanak u kojem se sudionik u istraživanju izjašnjava oko toga želi li ostati anonimn, želi li koristiti pseudonim (ukoliko da – sam navodi koji), želi li da mu se audio snimak i/ili transkript dostave na kućnu adresu ili e-mail adresu (u slučaju transkripta) te datum popunjavanja i mjesto popunjavanja upitnika.</p>
	<p>Kako će se regulirati pristup podacima i njihova sigurnost? Koji su potencijalni rizici koje treba uzeti u obzir? Kako ćete osigurati sigurnost pohrane osjetljivih podataka?</p>	<p>Svi sugovornici i sudionici fokus grupa prije intervjuiranja čitaju obavijest o projektu te potpisuju Obaviješteni pristanak koje je odobrilo Etičko povjerenstvo Instituta za antropologiju. Jamčili smo anonimnost svim onim sugovornicima koji se odluče za tu opciju. Bila je ponuđena i opcije bez anonimnosti (s obzirom na to da se ne radi o osjetljivim podacima). Anonimizirane transkripte intervjua i fokus grupa ćemo pohraniti, za što je osigurana pisana suglasnost. Ta suglasnost uključuje i suglasnost za objavu rezultata istraživanja temeljenih na prikupljenim podacima, ali ne i za otvoren pristup tim podacima. Svi podaci o identitetu sudionika čuvat će se u enkriptiranom obliku, a ključ za dekrpciju imat će samo voditeljica projekta. Podaci će se čuvati kod istraživača koji su ih prikupili, a sve objedinjene čuvat će voditeljica projekta na svom računalu, uključivo i back-up (2 vanjska diska) koji će se čuvati na dvije odvojene lokacije.</p> <p>Prilikom slanja online anketa sudionici će biti obaviješteni o ciljevima projekta te mogućnošću odustajanja, kao i načinom korištenja rezultata. S obzirom na to da će podaci koji se prikupljaju biti anonimni, sudionici će o istom biti obaviješteni. Kako bi se to osiguralo, koristit će se obaviješteni pristanak koji generira DARIAH ELDAH Consent Form Wizard (https://consent.dariah.eu/).</p>

	Kako ćete upravljati zaštitom autorskih prava i intelektualnog vlasništva? Tko će biti vlasnik podataka? Koje će se licencije primjenjivati na podatke? Koja će se ograničenja primjenjivati na ponovnu uporabu osobnih podataka?	Ne očekuje se da će rezultat istraživanja dovesti do patenta. Ostali problemi intelektualnog vlasništva će se u rješavati prema preporukama Hrvatske zaklade za znanost i Instituta za antropologiju. Podatke će moći koristiti istraživači u projektu.
3.	Pohrana i čuvanje podataka	
	Kako će podaci biti pohranjeni i kako će biti napravljena sigurnosna kopija podataka (<i>backup</i>) tijekom istraživanja? Koji su kapaciteti čuvanja podataka kojim raspolazete? Kojim se procedurama koristite za sigurnosnu kopiju (<i>backup</i>)?	Podatke ćemo pohraniti i izraditi sigurnosnu kopiju na tri mjesta: <ul style="list-style-type: none"> • na prijenosnom računalu voditeljice projekta Olge Orlić (svi podaci) • na računalima istraživača - sudionika u istraživanju - čuvat će se oni dijelovi koje su ti istraživači prikupili • na dva vanjska diska (koji će se čuvati na Institutu za antropologiju (1) i u domu voditeljice projekta (1), odnosno na dvije odvojene lokacije. Olga Orlić će biti odgovorna za pohranu i sigurnosne kopije, koje će se raditi tromjesečno, odnosno s obzirom na dinamiku prikupljanja podataka, koja je neujednačena s obzirom na to da svaki istraživač na terenska istraživanja odlazi po dogovoru i u skladu s mogućnostima, a sve prema radnom planu.
	Koji je vaš plan čuvanja podataka? U kojim će se formatima čuvati?	<ul style="list-style-type: none"> • Snimke intervjua sa sudionicima u razgovoru (očekuje se 240 snimaka, odnosno intervjua s 240 osoba) Snimke će se čuvati u Olympus DSS ili MP3 formatu, na računalu voditeljice projekta i na backup-ovima podataka projekta (dva diska koja će se nalaziti na različitim lokacijama – na Institutu za antropologiju u sobi voditeljice projekta i u domu voditeljice projekta). Dokumenti će biti imenovani pod šifrom, a Šifrnarnik će se nalaziti kod voditeljice projekta. • Transkripti intervjua sa sudionicima u razgovoru (očekuje se cca 240 transkripata) • Fotografije će se čuvati u .jpg formatu. <p>Transkripti će se čuvati u Word dokumentu (.docx) i u otisnutom obliku. U samom tekstu transkripta ime i prezime sugovornika u istraživanju bit će (ukoliko sugovornik nije drugačije zatražio) navedeni pod šifrom. Šifrnarnik će se nalaziti kod voditeljice projekta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Baza podataka mrežnih stranica koje su analizirane tijekom analize mrežnih sadržaja. <p>Baza podataka linkova mrežnih stranica nalazit će se kod istraživačica koje su ih prikupile i kod voditeljice projekta na računalu voditeljice projekta i na backup-ovima podataka (dva diska koja će se nalaziti na različitim lokacijama – na Institutu za antropologiju u sobi voditeljice projekta i u domu voditeljice projekta).</p>
4.	Dijeljenje i ponovna uporaba podataka	
	Kako i gdje će se podaci dijeliti? Na kojem repozitoriju planirate dijeliti	U ovom istraživanju nije tražena suglasnost sudionika u istraživanju za otvoren pristup već su sudionici u istraživanju obaviješteni o tome da će transkripti istraživačkog razgovora biti dostupni za korištenje samo suradnicima u ovom istraživanju, s ciljem provođenja znanstvenih analiza. Ukoliko će to u budućnosti bit

<p>podatke? Kako će potencijalni korisnici doznati za podatke?</p>	<p>preporuka ili zahtjev HRZZ-a, koristit ću se arhivom CROSSDA, koji s podacima pristupa prema načelima FAIR. Do sada nisam na taj način osiguravala dostupnost podataka prikupljenih istraživačkim radom te ukoliko to ne bude izričit zahtjev, tako bih voljela i nastaviti, s obzirom na to da smatram da je prilikom rada kvalitativnom metodologijom potrebno da istraživač koji je prikupio ili sudjelovao u prikupljanju podataka bude odgovoran za te podatke i njihovo objavljivanje. Prilikom kvalitativnih istraživanja istraživač je također dio istraživačkog procesa, on je mjerni instrument te je stoga njegovo osobno iskustvo važan dio procesa objavljivanja. Zbog toga smatram da objava transkripata i njihova sveopća dostupnost nije poželjna, jer se na taj način istraživač koji je prikupio podatke i njegov osobni doživljaj, ključan za kvalitativnu metodologiju, isključuju.</p>
<p>Ako postoje podaci koji se ne smiju dijeliti (prijavitelji vezani zakonskim, etičkim, autorskim pravila, povjerljivošću i sl.), pojasnite razloge ograničenja.</p>	<p>U ovom istraživanju nije tražena suglasnost sudionika u istraživanju za daljnje dijeljenje prikupljenih podataka odnosno za dijeljenje podataka, već su sudionici u istraživanju obaviješteni o tome da će transkripti istraživačkog razgovora biti dostupni za korištenje samo suradnicima u ovom istraživanju, s ciljem provođenja znanstvenih analiza. Stoga podaci prikupljeni ovim istraživanjem imaju određena ograničenja pristupa. Svi osobni podaci bit će anonimizirani u skladu s profesionalnim standardima i Zakonom o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka.</p>
<p>Potvrdite da ćete se koristiti digitalnim repozitorijem koji je u skladu s načelima FAIR-a.</p>	<p>U ovom istraživanju nije tražena suglasnost sudionika u istraživanju za otvoren pristup podacima odnosno za dijeljenje podataka, već su sudionici u istraživanju obaviješteni o tome da će transkripti istraživačkog razgovora biti dostupni za korištenje samo suradnicima u ovom istraživanju, s ciljem provođenja znanstvenih analiza. Stoga podaci prikupljeni ovim istraživanjem imaju određena ograničenja pristupa. Ukoliko će to u budućnosti biti preporuka ili zahtjev HRZZ-a, koristit ću se arhivom CROSSDA, koji s podacima pristupa prema načelima FAIR. Do sada nisam na taj način osiguravala dostupnost podataka prikupljenih istraživačkim radom te ukoliko to ne bude izričit zahtjev, tako bih voljela i nastaviti, s obzirom na to da smatram da je prilikom rada kvalitativnom metodologijom nužno da istraživač koji je prikupio ili sudjelovao u prikupljanju podataka bude odgovoran za njihovo objavljivanje. Prilikom kvalitativnih istraživanja istraživač je također dio istraživačkog procesa, on je mjerni instrument te je stoga njegovo osobno iskustvo važan dio procesa objavljivanja. Zbog toga smatram da objava transkripata i njihova sveopća dostupnost nije poželjna, jer se na taj način istraživač koji je prikupio podatke i njegov osobni doživljaj, ključan za kvalitativnu metodologiju, isključuju.</p>
<p>Potvrdite da ćete se koristiti digitalnim repozitorijem koji održava neprofitna organizacija (ako ne, objasnite zašto ne možete dijeliti podatke na digitalnom repozitoriju koji nije komercijalan).</p>	<p>U ovom istraživanju nije tražena suglasnost sudionika u istraživanju za otvoren pristup podacima odnosno za dijeljenje podataka, već su sudionici u istraživanju obaviješteni o tome da će transkripti istraživačkog razgovora biti dostupni za korištenje samo suradnicima u ovom istraživanju, s ciljem provođenja znanstvenih analiza. Podaci prikupljeni ovim istraživanjem imaju određena ograničenja pristupa. Ukoliko će to u budućnosti biti preporuka ili zahtjev HRZZ-a, koristit ću se arhivom CROSSDA, koji s podacima pristupa prema načelima FAIR. Do sada nisam na taj način osiguravala dostupnost podataka prikupljenih istraživačkim radom te ukoliko to ne bude izričit zahtjev, tako bih voljela i nastaviti, s obzirom na to da smatram da je prilikom rada kvalitativnom metodologijom nužno da istraživač koji je prikupio ili sudjelovao u prikupljanju podataka bude odgovoran za njihovo objavljivanje. Prilikom kvalitativnih istraživanja istraživač je također dio istraživačkog procesa, on je mjerni instrument te je stoga njegovo</p>

	osobno iskustvo važan dio procesa objavljivanja. Zbog toga smatram da objava transkripata i njihova sveopća dostupnost nije poželjna, jer se na taj način istraživač koji je prikupio podatke i njegov osobni doživljaj, ključan za kvalitativnu metodologiju, isključuju.
--	--

Ref:

[1] Celjak, D., Dorotić Malič, I., Matijević, M., Poljak, Lj., Posavec K. i Turk, I.: „Istraživački podaci - što s njima?“ [Istraživački podaci - što s njima? : priručnik o upravljanju istraživačkim podacima | Digitalni repozitorij Srca \(unizg.hr\)](#)